

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2005-2006

30 mei 2006

VOORSTEL VAN DECREET

– van de heer Norbert De Batselier –

**houdende wijziging van het decreet van 7 juli 1998
houdende instelling van de Vlaamse Ombudsdienst**

VERSLAG

**namens de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Bestuurszaken,
Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Decreetsevaluatie
uitgebracht door de heer Herman Lauwers**

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Norbert De Batselier.

Vaste leden:

de dames Hilde De Lobel, An Michiels, de heren Wim Van Dijk, Joris Van Hauthem, mevrouw Linda Vissers;

de heren Hubert Brouns, Johan Sauwens, mevrouw Joke Schauvliege, de heer Jan Verfaillie;

de heer Marnic De Meulemeester, mevrouw Marleen Vanderpoorten, de heer Francis Vermeiren;

de heren Norbert De Batselier, Jacky Maes, Dany Vandenbossche.

Plaatsvervangers:

de heer Thieu Boutsen, mevrouw Marie-Rose Morel, de heren Luk Van Nieuwenhuysen, Karim Van Overmeire, mevrouw Gerda Van Steenberge;

mevrouw Cathy Berx, de heren Ludwig Caluwé, Stefaan De Clerck, Luc Van den Brande;

de heer Sven Gatz, mevrouw Vera Van der Borgh, de heer Paul Wille;

de heren Patrick Janssens, Herman Lauwers, Marcel Logist.

Toegevoegde leden:

de heer Jef Tavernier;

de heer Jan Peumans;

de heer Christian Van Eyken.

Zie:

794 (2005-2006)

– Nr. 1: Voorstel van decreet

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Bestuurszaken, Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Decreetsevaluatie besprak op 23 mei 2006 het voorstel van decreet houdende wijziging van het decreet van 7 juli 1998 houdende instelling van de Vlaamse Ombudsdienst.

I. INLEIDENDE TOELICHTING DOOR DE HEER NORBERT DE BATSELIER

De heer *Norbert De Batselier* verklaart dat de Vlaamse Ombudsdienst zich onbevoegd moest verklaren om bepaalde klachten te behandelen over de werking van de sociale-huisvestingsmaatschappijen. De reden hiervan was een arrest van het Hof van Cassatie dat oordeelde dat de Raad van State niet bevoegd is om kennis te nemen van een beroep tot vernietiging van een beslissing van een sociale-huisvestingsmaatschappij om geen gevolg te geven aan een inschrijving/prijsopgave van de verzoekende partij naar aanleiding van een openbare aanbesteding. Het Hof van Cassatie stelde daarbij in ogenschijnlijk algemene bewoordingen dat de sociale-huisvestingsmaatschappij in kwestie geen administratieve overheid is in de zin van artikel 14, §1, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

De bevoegdheden van de Vlaamse Ombudsdienst worden bepaald door artikel 3 van het ombudsdecreet van 7 juli 1998. Volgens artikel 3, §1, eerste lid, 1°, van het ombudsdecreet heeft de Vlaamse Ombudsdienst de bevoegdheid om klachten te onderzoeken over de handelingen en de werking van de administratieve overheden van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest. Hetzelfde artikel 3, §1, van het ombudsdecreet definieert het begrip ‘administratieve overheid’ door te verwijzen naar artikel 14 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

De heer De Batselier merkt op dat het in het verleden, wat definities en dergelijke betreft, de gewoonte was om te verwijzen naar andere bestaande wetgeving. Van die benadering is men intussen afgestapt omwille van de moeilijkheden die dit soort van wetgevend werk soms opleverde. In onderhavig geval bijvoorbeeld werd de bevoegdheid van de Vlaamse Ombudsdienst afhankelijk van de invulling van het begrip ‘administratieve overheid’ door ontwikkelingen in de jurisprudentie.

Vandaar is het de bedoeling om door het invoeren van eigen bepalingen te komen tot een standvastig-

gere definiëring van het toepassingsgebied van het ombudsdecreet. Op die manier kunnen de sociale-huisvestingsmaatschappijen opnieuw onder het toepassingsgebied worden gebracht. Die werkwijze werd overigens sinds 2001 al gevolgd voor het klachtrecht en voor de openbaarheid van bestuur. Ook daarin werd afgestapt van de koppeling aan de bepalingen van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en werd aan het begrip ‘bestuursinstantie’ een eigen, zelfstandige definitie gegeven.

Een bestuursinstantie in de zin van het openbaarheidsdecreet is voortaan:

- a) een rechtspersoon die is opgericht bij of krachtens de Grondwet, een wet, decreet of ordonnantie;
- b) een natuurlijke persoon, een groepering van natuurlijke personen, een rechtspersoon of groepering van rechtspersonen die in hun werking bepaald en gecontroleerd worden door a);
- c) een natuurlijke persoon, een groepering van natuurlijke personen, een rechtspersoon of groepering van rechtspersonen, voor zover zij door een bestuursinstantie in de zin van a) zijn belast met de uitoefening van een taak van algemeen belang of voor zover zij een taak van algemeen belang behartigen en beslissingen nemen die derden binden.

De principiële bevoegdheid van de ombudsman in het raam van de klachtenbehandeling zou op analoge wijze kunnen worden gedefinieerd. Die bevoegdheid zou dan niet langer worden bepaald door een verwijzing naar het begrip ‘administratieve overheid’ in artikel 14 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, maar wel aan de hand van het begrip ‘bestuursinstantie’.

Wat betekent dit nu voor het toepassingsgebied van het ombudsdecreet? Alle instanties en instellingen die in het raam van territoriale decentralisatie of deconcentratie, maar ook alle instanties die in het raam van functionele decentralisatie taken van algemeen belang behartigen die tot de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest behoren, komen onder het toepassingsgebied van de Vlaamse ombudsman te vallen. De verruiming van het toepassingsgebied betreft precies de functioneel gedecentraliseerde organen.

Dat betekent dat naast de sociale-huisvestingsmaatschappijen ook de vrije onderwijsinstellingen, erkende en gesubsidieerde instellingen uit de wel-

zijnssector, instellingen zoals Aquafin, en andere privaatrechtelijke rechtspersonen die door de Vlaamse overheid ingeschakeld worden bij haar werking (bijvoorbeeld busmaatschappijen voor de zogenaamde verpachte lijnen) onder de werkingssfeer van de Vlaamse Ombudsdienst vallen. Daarbij reikt de bevoegdheid van de Vlaamse ombudsman uiteraard niet tot de volledige werking van die instellingen. Hij kan slechts optreden indien en in de mate dat die instellingen functioneren in uitvoering van taken die tot de Vlaamse bevoegdheden behoren en voor zover die aan hen zijn toevertrouwd.

Dat geldt ook voor de provincies, gemeenten, districten en OCMW's: hier is de bevoegdheid van de Vlaamse ombudsman beperkt tot die gevallen waarin ze taken krijgen die tot de Vlaamse bevoegdheden behoren. Wat de vrije onderwijsinstellingen betreft, zou de Vlaamse Ombudsdienst bijvoorbeeld wel klachten kunnen onderzoeken die betrekking hebben op de eindtermen of op de wijze waarop het onderwijs wordt georganiseerd, maar geen klachten met betrekking tot bijvoorbeeld personeelsaangelegenheden of de toewijzing van opdrachten voor de bouw van nieuwe schoolgebouwen.

II. ALGEMENE BESPREKING

De heer *Jacky Maes* vindt het goed dat het toepassingsgebied van het ombudsdecreet wordt uitgebreid. Hij is wel van oordeel dat dit kan leiden tot aanzienlijk meer klachten bij de Vlaamse Ombudsdienst. De sociale-huisvestingssector bijvoorbeeld is vaak het voorwerp van vragen en klachten. De vraag stelt zich of de Vlaamse Ombudsdienst over voldoende omkadering beschikt om dat op te vangen. Het zou een slechte zaak zijn indien de ombudsdienst het toegenomen aantal klachten niet zou kunnen afwerken.

De heer *Norbert De Batselier* erkent dat de sociale-huisvestingssector tot veel klachten aanleiding kan geven. Die klachten werden echter al behandeld door de Vlaamse Ombudsdienst tot op het ogenblik dat men tot de vaststelling kwam dat men niet bevoegd was. De spreker meent niet dat een personeelsuitbreiding nodig is, hoewel een beperkte uitbreiding met één personeelslid voor de toekomst niet volledig kan worden uitgesloten. Vandaag bestaat die nood echter niet, ook al omdat men over een klachtrecht op de eerste lijn beschikt en het dossier slechts bij de ombudsdienst komt als de klager daar geen voldoening krijgt.

De heer *Hubert Brouns* vindt het belangrijk te benadrukken tot waar de bevoegdheid van de ombudsdienst beperkt blijft, bijvoorbeeld wanneer het gaat over de lokale besturen of de vrije onderwijsinstellingen. Tegelijk geeft die beperking aan dat er mogelijk betwistingen kunnen ontstaan over de bevoegdheidskwestie. In de toelichting was er bijvoorbeeld, wat de vrije onderwijsinstellingen betreft, sprake van 'de wijze waarop het onderwijs georganiseerd wordt'. Over de reikwijdte daarvan zou er discussie kunnen ontstaan. Over het andere voorbeeld inzake de eindtermen is er uiteraard geen betwisting mogelijk.

De heer *Norbert De Batselier* stelt dat wanneer er in het vrij onderwijs bijvoorbeeld sprake is van een fusie van scholen of onderwijsinstellingen, en de Vlaamse minister van Onderwijs is bij dat dossier betrokken, dan zijn hier klachten over mogelijk. Gaat het daarentegen over een aanbesteding voor een gebouw in het vrij onderwijs, dan komt dit niet in aanmerking voor een klacht.

De spreker benadrukt dat er in dit voorstel van decreet niets nieuws wordt uitgevonden. Het gaat om de regeling inzake het begrip 'bestuursinstantie' die al opgenomen was in het decreet openbaarheid van bestuur, die hier wordt overgenomen.

Mevrouw *Joke Schauvliege* is van oordeel dat een goede communicatie over de draagwijdte van dit decreet aangewezen zou zijn. Het is belangrijk dat de ruimere bevoegdheden van de Vlaamse Ombudsdienst, en de beperkingen daarvan, goed bekend zouden zijn.

De heer *Norbert De Batselier* beaamt dat dit nuttig zou zijn en stelt dat die bekendmaking een opdracht inhoudt voor de Vlaamse Ombudsdienst.

III. STEMMING

Artikelen 1 tot 12 en het geheel van het voorstel van decreet houdende wijziging van het decreet van 7 juli 1998 houdende instelling van de Vlaamse Ombudsdienst, worden aangenomen met 10 stemmen.

De verslaggever,

Herman LAUWERS

De voorzitter,

Norbert DE BATSELIER